

LIETUVOS
ADVOKATURA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

2019-07-19 Nr. G-8171

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149, Tiltų g. 17, LT-01101 Vilnius, www.advokatura.lt
Tel. +370 5 262 4546, faks. +370 5 212 1859, el. p. la@advokatura.lt, a. s. SEB bankas LT877044060001030612

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Gedimino pr. 11 LT-01103, Vilnius
El. paštas: LRVkanceliarija@lrv.lt

2019-07-19 Nr. 621

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Šventaragio g. 2 LT-01510, Vilnius
El. paštas: bendrasisd@vrm.lt

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Gedimino pr. 38, LT-01104, Vilnius
El. paštas: kanc@eimin.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 PAKEITIMO ĮSTATYMO

Lietuvos advokatūra, susipažinusi su Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) pakeitimo įstatymo projektu Nr. VIII-1234 (toliau – Įstatymo projektas) ir įvertinusi numatomus teisinio reguliavimo pakeitimus, teikia šias pastabas.

Galiojančios redakcijos VAI 2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas – valstybės institucija ar įstaiga, savivaldybės institucija ar įstaiga, pareigūnas, valstybės tarnautojas, valstybės ar savivaldybės įmonė, viešoji įstaiga, kurios savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, asociacija, šio įstatymo nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą.

Įstatymo projekto baigiamųjų nuostatų 3 straipsnyje numatyta, kad „Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos turi peržiūrėti asociacijų turimus viešojo administravimo įgaliojimus ir iki 2025 m. sausio 1 d. parengti reikiamus teisės aktų pakeitimus, kuriais asociacijų turimi viešojo administravimo įgaliojimai, laikantis šio įstatymo nustatytos tvarkos būtų perduoti atitinkamiems subjektams. Iki šio įstatymo įsigaliojimo asociacijoms suteikti viešojo administravimo įgaliojimai po 2025 m. sausio 1 d. asociacijų gali būti vykdomi tik atvejais, kai jų perdavimas yra objektyviai neįmanomas“. Taigi, akivaizdu, kad Įstatymo projektu siūloma atsisakyti galimybės asociacijoms suteikti viešojo administravimo įgaliojimus.

DĖL NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POREIKIO IR POVEIKIO

Lietuvos advokatūros įsitikinimu, asociacijų turimų viešojo administravimo įgaliojimų perdavimo poreikis yra paviršutiniškai išanalizuotas, apsiribojant tik įgaliojimų apimtį ir subjektų apibrėžimo viešojo administravimo srityje problematikos įvardijimu. Atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 3 straipsnio 2 dalyje išvardintus teisėkūros principus. Pagal TPI 3 straipsnio 1 dalį, šie principai išreiškia imperatyvius reikalavimus, keliamus teisėkūroje dalyvaujantiems

subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą. Teisėkūros atvirumo ir skaidrumo principas reikalauja, kad, be kita ko, būtų žinomas teisinio reguliavimo poreikis (TPĮ 3 str. 2 d. 4 p.). Įstatymo projekto aiškinamajame rašte ir kituose projektą lydinčiuose dokumentuose asociacijų įgaliojimų perdavimo poreikis nėra įvardintas ir nėra atskleistas šį poreikį pagrindžiantis turinys. Tokia praktika, Lietuvos advokatūros vertinimu, neatitinka atvirumo ir skaidrumo principų. Pastebėtina, kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad Įstatymo projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Pagal TPĮ 15 straipsnio 1 dalį, rengiant teisės akto, kuriuo numatoma reguliuoti iki tol nereguliuotus santykius, taip pat kuriuo iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, projektą, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Lietuvos advokatūros nuomone, Įstatymo projektu siekiama iš esmės pakeisti profesijų savivaldą įgyvendinančių asociacijų veikimo modelį, todėl numatomo teisinio reguliavimo išsamus poveikio vertinimas privalo būti atliktas.

Taip pat atsižvelgiant į Įstatymo projekto pobūdį, mastą, turi būti įvertinamas poveikis ekonomikai, valstybės finansams ir viešajam administravimui (TPĮ 15 straipsnio 2 dalis), kadangi numatomas naujas teisinis reguliavimas lems didesnes valstybės išlaidas viešajam sektoriui. Pagrindinis savivaldos institucijų lėšų šaltinis yra asociacijos narių mokami stojamieji mokesčiai ir įmokos asociacijos funkcijoms atlikti, todėl asociacijų turimų įgaliojimų viešojo administravimo srityje perdavimas, išplečiant valstybės tarnybos valdymo teisinius pagrindus bei valstybės tarnautojų skaičių, pareikalaus papildomų biudžeto lėšų. Todėl turi būti įvertintos ekonominės Įstatymo projekto įgyvendinimo pasekmės.

Lietuvos advokatūros vertinimu, Įstatymo projekto derinimo stadijoje taip pat turėtų būti siekiama objektyviai nustatyti, ar Įstatymo projekto viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų organizacinės nuostatos, suvaržančios asociacijų, kurios steigiamos ne laisvanoriškai, o įstatymu, turimus įgaliojimus ir ribojančius jų veiklą, išspręs viešojo administravimo, administracinių paslaugų ir kitų funkcijų praktinio taikymo problemas. Šiuo atžvilgiu akcentuotina, kad Įstatymo projekto siūlymas perleisti atskirų profesijų savivaldą įgyvendinančių asociacijų įgaliojimus turi būti pagrįstas objektyviu nustatymu, ar kiekvienai asociacijai nustatytos funkcijos (ar jų dalis) atitinka bendrąsias VAI nuostatas, apibrėžiančias, kas laikoma viešuoju administravimu. Itin svarbu įvertinti, ar asociacijų įgaliojimų perdavimas neprieštaraus asociacijų savivaldos, autonomijos ir profesinės savireguliacijos įgyvendinimui.

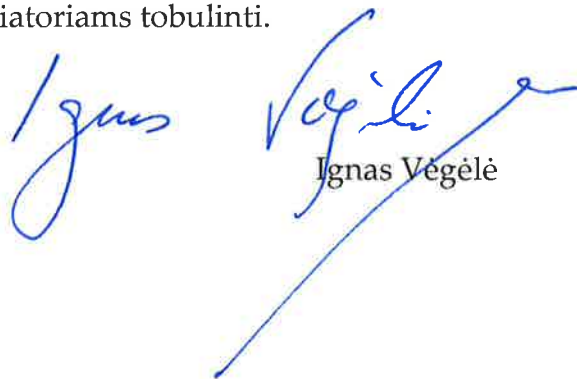
DĖL NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO VERTINIMO

Lietuvos advokatūra, įvertinusi siūlymą peržiūrėti asociacijų turimus viešojo administravimo įgaliojimus ir juos perduoti atitinkamiems subjektams, pabrėžia, kad Lietuvos advokatūra veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymu (toliau – Advokatūros įstatymas), Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu (toliau – Asociacijų įstatymas), kiek tai nustato Advokatūros įstatymas, kitais teisės aktais ir Lietuvos advokatūros įstatais (toliau – Įstatai), taip pat atsižvelgdama ir į kitus advokatų veiklą reguliuojančius tarptautinius teisės ir Europos Sąjungos teisės aktus. Pažymėtina, kad nors advokatų bendruomenę vienijančios advokatūros savivaldos organizavimas užsienio šalyse skiriasi, jų universalus veikimo pripažinimas, kaip ir Lietuvoje, yra pagrįstas Advokatūros savarankiškumo ir nepriklausomumo principais. Lietuvos Respublikos

Konstitucinio Teismo doktrinoje asociacijų nepriklausomumas ir teisinis statusas aiškinamas jų autonomija viešosios valdžios, atžvilgiu bei organizacinės struktūros savarankiškumu, savo aktais (įstatais, statutais ir pan.) reglamentuoti savo vidaus tvarką (*Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005-02-10 sprendimas, 2005-07-08 nutarimas*). Nepriklausomumas, *inter alia*, reiškia Advokatūros, kaip institucijos, ir advokato, kaip atskiro subjekto, nepavaldumą ir valstybėje įtvirtintą advokato profesinės veiklos, kurią administruoja Advokatūra sistema, sudarančią sąlygas jam profesionaliai ir nevaržomai vykdyti savo funkcijas laisvai nuo valstybės. Atsižvelgiant į nurodytą Lietuvos advokatūros, kaip asociacijos turinčios specifinę teisinę padėtį Lietuvos teisinėje sistemoje statusą, Įstatymo projekto iniciatorių siūlymas perduoti asociacijų viešojo administravimo įgaliojimus atitinkamiems subjektams, vertintinas kaip siekis nepagrįstai apriboti Lietuvos advokatūros veiklos nepriklausomumo ir savivaldos pamatinius principus.

Dėl įvardintų priežasčių Lietuvos advokatūra iš esmės nepritaria Įstatymo projektui ta apimtimi, kuria yra siūloma atsisakyti asociacijų laisvę saugančio teisinio reguliavimo. Lietuvos advokatūra taip pat mano, kad itin svarbu Įstatymo projekto rengėjams su savivaldos ir kitoms suinteresuotoms institucijoms išsamiai aptarti Įstatymo projektą, siekiant tinkamai išanalizuoti ir įvertinti siūlomos iniciatyvos poveikį asociacijų veiklai. Tai galima padaryti gražinus Įstatymo projektą jo iniciatoriams tobulinti.

Advokatų tarybos pirmininkas

Ignas Vėgėlė